

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3453/2024
20.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Марије Терзић и Добриле Страјина, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Душан Козомора, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод и канализација“ из Зрењанина, чији је пуномоћник Славко Радосављевић, адвокат из ..., ради поништаја решење о престанку радног односа и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1087/2024 од 14.08.2024. године, у седници одржаној 20.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 1087/2024 од 14.08.2024. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П1 637/2022 од 26.03.2024. године, ставом првим изреке, поништено је, као незаконито, решење туженог број 2205 од 15.07.2022. године, којим је тужиоцу отказан уговор о раду закључен дана 16.09.2014. године, под деловодним бројем 412 са анексима од 30.07.2015. године под бројем 547 од 21.12.2015. године, под бројем 601 од 27.07.2017. године, под бројем 2822 од 29.06.2018. године, под бројем 90 од 15.08.2018. године, под бројем 3294/1 и од 14.02.2020. године под бројем 418 и одређен престанак радног односа код туженог због тога што је својом кривицом учинио повреду радне обавезе прописану чланом 179. став 2. тачка 5. и радне дисциплине прописане чланом 179. став 3. тачка 8. Закона о раду и чланом 10. тачка 12. уговора о раду од 16.09.2014. године. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 16.07.2022. године, закључно са 31.07.2023. године, исплати укупан износ од 450.926,18 динара, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у том ставу изреке. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде штете због дела изгубљене зараде за радни учинак за период од 16.07.2022. године, закључно са 31.07.2023. године исплати укупан износ од 450.669,45 динара, са законском затезном каматом која доспева на начин наведен у том ставу изреке. Ставом четвртим изреке, тужени је обавезан да за тужиоца изврши пријаву, обрачун и уплату припадајућег доприноса за обавезно социјално осигурање на досуђене износе накнаде

штете из става два и три изреке ове пресуде. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да исплати тужиоцу на име накнаде штете уместо враћања на рад износ од 157.894,20 динара, са законском затезном каматом од 26.03.2024. године. Ставом шестим изреке, обавезан је тужени да на име неисплаћене солидарне помоћи за 2022. годину исплати износ од 15.000,00 динара, са законском затезном каматом од 31.12.2022. године и на име неисплаћеног новогодишњег поклона деци за 2022./2023. годину износ од 5.000,00 динара, са законском затезном каматом од 31.12.2022. године до исплате. Ставом седмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу за исплату на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 16.07.2022. године, закључно са 31.07.2023. године, преко досуђеног износа од 450.926,18 динара до траженог износа од 470.926,18 динара, а за износ од 20.000,00 динара, са потраживаном законском затезном каматом од 25.08.2023. године до исплате. Ставом осмим изреке, одбијен је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђене износе на име накнаде штете због изгубљене зараде и на име накнаде штете због дела изгубљене зараде за радни учинак и то на сваки појединачни месечни износ од 25. у наредном месецу. Ставом деветим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу за исплату на име накнаде штете уместо враћања на рад преко досуђеног износа од 157.894,20 динара, до траженог износа од 715.261,95 динара (девет зарада тужиоца), а за износ од још 557.367,75 динара, са потраживаном законском затезном каматом од 20.07.2022. године до исплате, као и у делу захтева за исплату законске затезне камате на име накнад штете уместо враћања на рад за период од 20.07.2022. године закључно са 25.03.2024. године. Ставом десетим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца за пријаву, обрачун и уплату припадајућег доприноса за обавезно социјално осигурање на износе накнаде штете због изгубљене зараде за период од 16.07.2022. године до 31.07.2023. године и то преко усвојеног захтева за пријаву, обрачун и уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање на досуђене износе накнаде штете из става два изреке ове пресуде, а до постављеног захтева у овом делу којим је тражено да се тужени обавезе да за тужиоца изврши пријаву, обрачун и уплату припадајућег доприноса за обавезно социјално осигурање на потраживане износе на име накнаде штете из става седам изреке ове пресуде. Ставом једанаест изреке, одбачена је тужба тужиоца у делу којим је тражио да суд туженог обавезе да у року од 15 дана од дана правноснажности ове пресуде за тужиоца у односу на потраживане износе накнаде штете изврши пријаву, обрачун и уплату припадајућег пореза. Ставом дванаестим изреке, одбијен је захтев тужиоца за исплату законске затезне камате на досуђени износ на име неисплаћене солидарне помоћи за 2022. годину, са 30.12.2023. године. Ставом тринаестим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 338.125,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж1 1087/2024 од 14.08.2024. године, жалбе тужиоца и туженог одбио и потврдио пресуду Основног суда у Зрењанину П1 673/2022 од 26.03.2024. године, у усвајајућем и одбијајућем делу за исплату накнаде штете уместо враћања на рад (став тринаести првостепене пресуде).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), у вези одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23), и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом туженог не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код туженог засновао радни однос по основу уговора о раду број 412 од 16.09.2014. године и његових анекса тако што је, последњим анексом, распоређен на радно место „...“. Непосредни руководиоца тужиоца је био ББ, руководиоца ... службе. Коришћење годишњег одмора код туженог је функционисало тако што кадровска служба за сваког запосленог доноси решења којима утврђује број дана годишњег одмора који запосленом припада за календарску годину, а потом та решења доставља запосленима. Када запослени из ... службе жели да користи годишњи одмор, треба да попуни захтев за коришћење годишњег одмора, са прописаном садржином. Захтев предаје ББ као руководиоцу који га потписује а потом доставља извршном директору ВВ, након чега служба којом он руководи, доноси решење о коришћењу годишњег одмора у периоду који је означен у захтеву за коришћење годишњег одмора. Међутим, у пракси се одступало од наведене процедуре приликом одобравања коришћења годишњег одмора пошто су се догађале ситуације да запослени, у договору са непосредним руководиоцем, користи годишњи одмор и ван времена које је наведено у решењу о коришћењу годишњег одмора. Тужилац је у септембру 2021. године почео да гради кућу због чега је, у више наврата, одсуствовао са посла па је тако, 09.03.2022. године поднео туженом захтев за коришћење годишњег одмора тражећи четири дана годишњег одмора тако да први дан буде 21.04.2022. године а последњи дан 28.04.2022. године. Решењем туженог број 49 од 08.03.2022. године, тужиоцу је одобрено коришћење годишњег одмора за 2021./2022. годину у трајању од четири радна дана у периоду од 21.04.2022. године до 28.04.2022. године. По захтеву тужиоца за одобравање два дана плаћеног одсуства због селидбе, тужени је донео решење број 34 од 03.03.2022. године, којим је тужиоцу одобрено плаћено одсуство са рада у трајању од два радна дана због селидбе, тако да је тужилац одсуствовао са рада у времену од 29.04.2022. године до 03.05.2022. године, а требало је да се јави на рад 04.05.2022. године. Почетком априла 2022. године, тужилац је радио неколико дана, а потом је, у договору са ББ одсуствовао са посла. Како је тужиоцу било потребно још неколико дана годишњег одмора за пресељење из стана у кућу, 13.04.2022. године, дошао је до ... службе туженог и у договору са ББ одсуствовао са посла још неколико дана, тако што му је ББ одобрио да може одсуствовати са рада почев од 14. априла, при чему је ББ рекао тужиоцу да поднесе нови захтев за годишњи одмор за период од почетка маја па наредних 10 дана. Тужилац је поступио је на тај начин па је 13.04.2022. године, поднео туженом захтев за годишњи одмор у ком је навео да му треба 10 дана годишњег одмора тако да први дан годишњег одмора буде 04.05.2022. године, а последњи 17.05.2022. године. Захтев тужиоца за годишњи одмор потписује ББ, као непосредни руководиоца. Решењем туженог број 79 од 18.04.2022. године, тужиоцу је одобрено коришћење годишњег одмора за 2022. годину у трајању од 10 дана почев од 04.05.2022. године до 17.05.2022. године. Тужилац у априлу месецу 2022. године, није радио почев од 14.04.2022. године, а вратио се на рад код туженог у

првој половини маја 2022. године, тако што је почео да ради 11.маја. Тужени је 19.04.2022. године, под пословним бројем 1200 донео упозорење о постојању разлога за отказ уговора о раду којим је тужиоца упозорио да су, због повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине из члана 179. став 2. тачка 5. и члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду односно члана 10. став 1. тачка 11. уговора о раду, испуњени услови за отказ уговора о раду, јер је у периоду од 14.04.2022. године до 19.04.2022. године, неоправдано изостајао са посла четири узастопна радна дана. У одговору на упозорење тужилац се 13.05.2022. године изјаснио да је у периоду од 14.04.2022. године, до 19.04.2022. године, користио годишњи одмор по изричитом одобрењу и у договору са надређеним ББ, те да упозорење схвата као мобинг од стране ВД директора „који траје већ скоро четири године“. Вештачењем је утврђен износ изгубљене зараде тужиоца као и део зараде за радни учинак утврђиван за сваки месец, одлукама вршиоца дужности директора туженог. Тужилац је код туженог остварио седам година и 10 месеци стажа осигурања, рођен је ...1984. године, има 39 година, ожењен је и живи у заједничком домаћинству са супругом и малолетном ћерком од седам година.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су тужбени захтев тужиоца усвојили за поништај предметног решења и накнаду штете на име изгубљене зараде и на име накнаде штете уместо враћања на рад у смислу одредбе члана 179. став 2. тачка 5. и став 3. тачка 8., 180., 185. став 1., 191. став 1., 6. и 7. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/2005 са изменама и допунама, налазећи да у периоду од 14.04.2022. године до 21.04.2022. године, тужилац није неоправдано изостајао са посла већ у договору са непосредним руководиоцем, ББ, што значи да није учинио повреду радне обавезе која се огледа у неоправданом изостајању са посла три узастопна дана или пет радних дана са прекидима у току године, па му припада право на накнаду штете у виду изгубљене зараде као и на накнаду штете уместо захтева за враћање на рад јер му је радни однос код туженог престао без правног основа.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 179. став 2. тачка 5. Закона о раду прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом односно уговором о раду. На основу одредбе члана 179. став 3. тачка 8. истог закона, послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који не поштује радну дисциплину и то ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца.

На основу одредбе члана 10. став 1. тачка 1. Уговора о раду од 16.09.2014. године, уговорено је да послодавац може да откаже уговор о раду у следећим случајевима, између осталог неоправданог изостајања са посла три узастопна радна дана или пет радних дана са прекидима у току године.

Правне последице незаконитог престанка радног односа прописане су одредбом члана 191. став 1. Закона о раду тако што ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, на захтев запосленог одлучиће да се запослени врати на рад, да му се исплати накнада штете и уплате припадајући доприноси за обавезно социјално осигурање за период у коме запослени није радио.

Ако суд у току поступка утврди да је запосленом престао радни однос без правног основа, а запослени не захтева да се врати на рад суд ће, на захтев запосленог, обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у износу од највише 18 зарада запосленом у зависности од временаведеног у радном односу код послодавца, година живота запосленог и броја издржаваних чланова породице (став 5.).

У конкретном случају, тужилац у периоду од 14.04.2022. године, до 21.04.2022. године, није радио јер је користио годишњи одмор у договору са својим непосредним руководиоцем а у складу са неформалном и устаљеном праксом код туженог по којој је постојала могућност одступања од процедуре приликом одобравања коришћења годишњег одмора по којој су запослени имали могућност да, у договору са непосредним руководиоцем, користе годишњи одмор и ван времена које је наведено у решењу о коришћењу годишњег одмора. Понашање тужиоца не представља непоштовање радне дисциплине нити је он повреду радне обавезе учинио својом кривицом већ је, у договору са својим непосредним руководиоцем, изменио термин коришћења годишњег одмора због пресељења из стана у кућу, па су нижестепени судови правилно закључили да му је радни однос код туженог, побијаним решењем, престао незаконито. Последица незаконитог престанка радног односа је обавеза туженог да тужиоцу накнади штету и уплати припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање за период у ком он није радио и да му, уместо враћања на рад, исплати накнаду штете, на начин прописан одредбом члана 191. Закона о раду. Због тога, тужени неосновано у ревизији указује на погрешну примену материјалног права.

Наводима ревизије туженог оспорава се оцена доказа и указује на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, што је без утицаја на одлучивање имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања у смислу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог закона, што овде није случај. Суд одлучује, по свом уверењу, на основу савесне и брижљиве оцене сваког доказа засебно, свих доказа као целине и на основу резултата целокупног поступка, о томе које ће чињенице да узме као доказане на основу одредбе члана 8. Закона о парничном поступку, што значи да је оспоравање оцене доказа без утицаја на одлучивање.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 2. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход.

На основу одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни суд је одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић